

РЕШЕНИЕ

№ 765

гр. София, 23.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-13, в закрито заседание на двадесет и трети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Владимир Вълков

като разгледа докладваното от Владимир Вълков Търговско дело № 20221100900970 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.25 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ) във вр. с чл.274 и сл. от ГПК.

Образувано е по жалба на Х.Х. Х. срещу отказ № 20220515173345/17.05.2021 г. на длъжностно лице по регистрация при Агенция по вписванията да бъде вписано заличаване на съдружник. В жалбата се твърди, че управителят на дружеството е заличен. Сочи се, че при бездействие на дружеството да заяви за вписване настъпилата промяна следва да бъде призната възможност и на съдружника да поиска заличаването си поради прекратено членство в дружеството аналогично на уредената възможност по чл. 141 ал. 5 ТЗ. Иска се отказът да бъде отменен, а на длъжностното лице да бъде указано да заличи жалбоподателя като съдружник в дружеството.

В отговор по жалбата при условията на чл. 25 ал. 2 изр. трето ЗТРРЮЛНЦ Агенция по вписванията, представлявана от юрисконсулт Стоил Гигов оспорва жалбата. Навежда довод, че заявителят – адв. Л.С., не е упълномощен от оправомощено лице по смисъла на чл. 15 ЗТРРЮЛНЦ като се позовава на съдебна практика. Застъпва и теза, че легитимиран да стори това е управителят на дружеството. Смята за недопустимо прилагането по аналогия на изключението по чл. 141 ал. 5 ТЗ. Навежда довод, че макар и прекратяването да е настъпило, това не е достатъчно за вписването му в търговския регистър. Смята за необходимо да бъдат взети решения за разпределение на освободения дял, за изменение на дружествения договор с оглед настъпилите промени, които обстоятелства и да бъдат доказани в регистърното производство. Навежда довод, че отсъствието на имущество, което да надвишава стойността на капитала и дела на напускащия съдружник възниква конкуренция между напускането и кредиторите на дружеството. В този смисъл се позовава и на съдебна практика. Наведено е и

съображение, че нормата на чл. 21 ал. 3 т. 2 от Наредба № 1 от 14.02.2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър изисква и прилагане на препис от дружествения договор, съдържащ промяната, който следва и да е заверен от органа, представляващ дружеството. Позовава се и на съдебна практика.

По допустимостта на жалбата

Частната жалба е подадена от името на заявителя, от чието име е инициирано и регистърното производство, против подлежащ на обжалване акт и в установения едноседмичен срок. Внесена е и дължимата държавна такса. Ето защо, налице са предпоставките за разглеждане законосъобразността на оспорения акт.

По основателността на жалбата.

От достъпното в електронната система на регистърната администрация Заявление А4 № 20220515173345 се установява поискано от адв. Л.С., легитимирал се с пълномощно, изходящо от Х.Х. Х. да бъде заличен като съдружник в дружеството.

В обосновка на постановения отказ длъжностното лице по регистрацията приема, че заявлението не изходжа от оправомощено лице - законът не допуска прекратил участието си съдружник сам да заяви заличаването си като такъв.

При тези обстоятелства от правна страна съдът намира следното:

Възложените на длъжностното лице по вписванията компетенции обезпечават обществен интерес за осигуряване достоверност на утвърдени от закона обстоятелства, чието огласяване предписва законът. В тази насока и нормата на чл. 21 т. 4 ЗТРРЮЛНЦ ангажира длъжностното лице непосредствено да се увери, че са се проявили фактите, от които законът извлича заявеното за вписване обстоятелство. Законът изрично указва и средството за постигане на този общественозначим резултат – заявено искане от достоверен източник (чл. 15 ЗТРРЮЛНЦ) и надлежно документирані обстоятелства (чл. 21 т. 5 ЗТРРЮЛНЦ). Ето защо и в кръга на службата си длъжностното лице дължи да се увери, че са настъпили факти, предписани от закона или учредителния акт, обуславящи и проявление на заявеното и подлежащо на огласяване обстоятелство.

Спорен в съдебната практика е въпросът дали бившият съдружник е легитимиран да поиска заличаването си. Това противоречие е и предмет на тълкувателно дело № 1/2020 г. на ОСТК на ВКС, но настоящият състав споделя практиката, допускаща тази възможност по следните съображения.

Самият закон изисква срочно заявяване за вписване на настъпила промяна – чл. 6 ЗТРРЮЛНЦ, което задължения пряко ангажира законния представител на дружеството. Всяко утвърдено със закон задължение е правен способ за постигане на законоустановена цел, а средство за това е осигурен механизъм за изпълнение на вмененото задължение.

Липсва регламентация на механизъм, който да осигури тази цел при бездействието на законния представител на дружеството. В случая съблюдаването на това изискване е и обективно невъзможно – дружеството е без законен представител, който несъмнено е оправомощен и задължен да заяви за вписване настъпилата промяна.

Нормата на чл. 141 ал. 5 ТЗ овластява отказалия се управител да поиска заличаването си от търговския регистър при бездействие на дружеството да предприеме необходимите действия и конституира представителния орган. Очевидно е, че нуждата от пряко оправомощаване произтича от липсата на предписания от закона орган, който да инициира регистърното производство. Идентична е ситуацията и в конкретния случай – дружеството е със заличен управител, поради което и **обективно е невъзможно то да заяви за отразяване настъпилата промяна**. След като законът прокламира като цел своевременно огласяване на промените възниква въпросът как тази обществено значима цел ще бъде постигната.

Освен това, настоящият състав приема, че както възможността за прекратяване на участието в дружеството, така и оповестяването на това обстоятелство произтичат пряко от свободата на сдружаване, която включва и възможността бившият съдружник да се разграничи от дружеството. Принудителната привръзка било то и формално съществуваща ограничава свободата на сдружаване. Ето защо налице е защитим от закона **пряк личен интерес** за бившия съдружник да изиска заличаването си от търговския регистър.

От друга страна макар и капиталово дружеството с ограничена отговорност е с изразен персонален характер. От тази гледна точка именно самият закон държи сметка за имената на съдружниците – правните субекти, осъществяващи опосредено търговска дейност чрез дружеството. Общественият интерес налага яснота дали зад дейността на фингираната личност стоят обявените в регистъра самостоятелни правни субекти. Оповестените в регистъра, но несъответстващи на действителността обстоятелства създават **привидност** в противовес на принципа на публичност. Ето защо огласяването на прекратеното членство непосредствено ползва както очертания публичен интерес, така и кредиторите на дружеството. Раздорът във вътрешните отношения индицира проблем във функционирането на дружеството, а бездействието на останалите съдружници в рамките на значителен период от време е показателно за организационен проблем. Затова и създадената привидност в резултат на бездействието на самото дружество пряко засяга интереса на третите лица.

Освен това законът пряко ангажира дружеството да поддържа актуална информация за действителните собственици на капитала – чл. 65а ТЗ. Понеже не става дума за реализация на субективно право, а за изпълнение на публично задължение според настоящия състав нормативно лимитираният кръг от лица, легитимирани да иницират регистърното производство, съставлява гаранция за достоверност. Самият закон очаква лицето, пряко ангажирано да представлява търговеца, изрично да декларира достоверността на документално отразените обстоятелства – чл. 13 ал. 4 ЗТРРЮЛНЦ. Бившият съдружник като пряко заинтересован от огласяване на това обстоятелство по изложените вече съображения се явява и достоверен източник на информация.

По изложените съображения настоящият състав счита, че липсата на изрично указана възможност прекратилит участieto си съдружник да поиска вписване на това обстоятелство сочи на празнота в закона, а не отразява принципно защитим публичен интерес. С оглед нормата на чл. 5 ГПК съдът е овластен, но и задължен утвърждавайки правилото за поведение да съобразява общия разум на законите. По аргумент от чл. 15 ал. 1 т. 3 ЗТР изброените лица, легитимирани да инициират регистърно производство, не са лимитативно установени в специалния закон. Налице е легитимна цел – обезпечаване на публичност досежно подлежащо на вписване обстоятелство, за постигането на която прекратилит участieto си съдружник е в състояние да допринесе. Ето защо настоящият състав не споделя съдебната практика, отричаща възможността за напусналия съдружник да инициира регистърно производство за огласяване на настъпилото обстоятелство, обявено от закона за значимо и за третите лица.

От приложените документи към заявлението се установява, че потестативното право на едностранно прекратяване на участieto в дружество с ограничена отговорност е надлежно упражнено – налице е писмено изявление, изходящо от жалбоподателя, вписан в търговския регистър като съдружник в дружеството. Изявлението сочи да е прието от вписания към към 22.11.2021 г. законен представител на дружеството, а предписаният от закона срок е изтекъл още преди датата на депозиране на заявлението.

Настоящият състав не споделя поддържаните в съдебната практика и развити от процесуалния представител на Агенция по вписванията съображения, че решението за съдбата на освободените дялове е предпоставка за вписване на заявеното обстоятелство. Като възлага в отговорност на регистърната администрация отстояването на обществен интерес законът определя и средството за това. Заявеното в случая искане касае промяна на вписано обстоятелство – заличаване на съдружник поради прекратено участие в дружество с ограничена отговорност. Съгласно чл. 125 ал. 2 ТЗ съдружникът може да прекрати участieto си в дружеството с писмено предизвестие, направено най-малко 3 месеца преди датата на прекратяването. С оглед и правилото на чл. 14 ал. 1 ЗЗД предизвестieto произвежда придаденото му от закона значение с достигане на изявлението до неговия адресат – в случая търговското дружество. Следователно, обхватът на преценка в рамките на регистърното производство е ограничен до проявлението на така указаните от закона обстоятелства.

Както бе посочено вече, нормата на чл. 21 т. 5 ЗТР ограничава обхвата на осъществяваната от длъжностното лице проверка до **възможността заявеното за вписване обстоятелство да настъпи при нормативно предписаните или договорно утвърдени предпоставки**. След като законът свързва заявеното за вписване обстоятелство с писмено предизвестие и изтекъл срок, настоящият състав не намира основание да счита, че в процедурата по вписване на това обстоятелство длъжностното лице дължи да обезпечи яснота и за съдбата на освободените дялове. Нито буквата, нито смисълът на закона ангажират длъжностното лице по регистрация да изследва съдбата на освободените дялове при прекратено членство. Това задължение възниква, когато е поискано вписване на

самостоятелното и различно от заявеното в случая обстоятелство.

Вярно е, че длъжностното лице дължи да гарантира обществен интерес, обусловен от осигуреността на поддържане на адекватна имуществена стойност, съответно на обявения размер на капитала. Законът обаче предполага проверката в тази насока от нарочно заявено искане за вписване на промяна в това обстоятелство. Освен, че липсва нормативно предписано изискване за едновременно заявяване напускането на съдружник с утвърждаване съдбата на освободения дял в капитала, такава необходимост не следва и от смисъла на закона. И по отношение на регистърното производство, охранително по своя характер, приложимо е правилото на чл. 6 ал. 2 ГПК – обемът на търсеното съдействие се определя от съдържанието на искането.

Отказът за вписване на промяната в състава на съдружниците не е в състояние да осигури законоустановената гаранция за интересите на кредиторите на дружеството с ограничена отговорност. Имушественото покритие на капитала не зависи от персоналният състав на фигуриращите по партидата съдружници, а от наличието на парично оценени блага в патримониума на дружеството. Напусналият съдружник няма право върху вноската си в капитала, а върху съответна част от положителната разлика между активите и пасива в имуществото. Внесената или записана вноска продължава да ангажира съдружника и при напускане на дружеството. Възникналото парично задължение с факта на прекратеното членство определя съдружника като кредитор, но само ако и доколкото към този момент имуществото превишава стойността на задълженията на търговеца към неговите кредитори. Длъжностното лице по регистрацията обективно не е в състояние да обезпечи икономическия интерес на кредиторите на дружеството, поради което и законът не очаква това от него. Следователно привидното участие в дружеството, какъвто резултат следва от неогласеното прекратяване на членственото правоотношение, не обосновава допълнителна гаранция за имуществените интереси на кредиторите, а напротив – застрашава ги, поддържайки невярна представа за кръга на съдружниците.

Вярно е, че законът предписва огласяване на актуалния дружествен договор, но изрично свързва това задължение с извършена в него промяна – чл. 119 ал. 4 ТЗ. Обявяването на актуалния устав е призвано да осветли вътрешните отношения между съдружниците, а изпълнението на това задължение предполага извършена от тях промяна. Съгласно чл. 9 ал. 2 ЗТРРЮЛНЦ обявяването на акта води до оповестяване на извършената промяна. Задължението за съдружниците да преуредят взаимоотношенията си възниква с прекратяване на членственото правоотношение, който факт обаче изключва възможността бившият вече съдружник да инициира и повлияе на развитието на този процес. Същевременно обаче нормата на чл. 6 ал. 2 ЗТРРЮЛНЦ изисква своевременно оповестяване на настъпилата промяна.

От друга страна огласяването на настъпилата промяна осигурява в пълнота интересите на третите лица, като същевременно утвърждава достоверност на документално удостовереното правно положение досежно персоналният състав на съдружниците в дружество с ограничена отговорност. За всички става ясно, че зад дейността на дружеството

не стои напусналият съдружник. Третите лица, било то и кредитори, нямат предоставена от закона възможност да въздействат върху персоналния състав на търговското дружество. Именно оповестената промяна обезпечава реална възможност кредиторите да преценят доколко неяснотата за съдбата на освободените при прекратеното членство дялове рефлектира върху интересите им и при необходимост – да предприемат съответните действия, за да ги защитят. При тези съображения настоящият състав приема, че несъответствието между съдържанието на обявения дружествен договор и действителните членове не обосновава принципно защитима причина да се поддържа привидност в обявеното в регистъра обстоятелство – че жалбоподателят е съдружник в дружеството.

Не на последно място в контекста на правото върху личните данни няма разумна причина те да бъдат оповестявани при отсъствие на предписаната за целта причина – съществуващо членствено правоотношение в дружество с ограничена отговорност. Като администратор на лични данни регистърната администрация дължи да зачете абсолютното право на субекта на данни да се противопостави на ползване на данните при отсъствие на предписано от закона основание за това (чл. 19 параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО).

По изложените съображения настоящият състав приема за установено несъответствие между зачетени от правния ред интереси както на бившия съдружник, така и на третите лица, накарнени от недопустимо според правилата бездействие на органите на дружеството. Единствено подчиняването на буквата на закона на неговия смисъл осигурява преодоляване на нежеланото поведение и утвърждаване на законни интереси по пътя на аналогията с чл. 141 ал. 5 ТЗ. Налице е припокриване в обстоятелствата – бездействие на органите на дружеството да осигурят очакваното от правилата съответствие между действително съществуващите и вписаните обстоятелства и личен интерес у заявителя, гарантиращ в достатъчна степен и достоверността на заявеното обстоятелство. С други думи, аналогията е наложителна, за да бъде преодоляно закононарушение и да бъде осигурена реализация преследваната от закона цел

По разноските

Настоящият състав приема, че нормата на чл. 25 ал. 6 ЗТРРЮЛНЦ е специална по отношение на общата норма на чл. 541 ГПК. Видно и от мотивите към законопроекта промяната цели процесуална икономия с произтичащата от това своевременна реализация на отчетената като подлежаща на възмездяване вреда от упражняване на административна дейност. Съдът, разглеждащ законосъобразността на охранителния акт е овластен да утвърди и правото на възмездяване на страната в производството при съблюдаване на

общите правила. След като законът признава правото на разноси и препраща към Гражданския процесуален кодекс, правилото на чл. 541 ГПК остава неприложимо. Мерадавен обаче е утвърденият механизъм за разпределение на отговорността за разноси. Нормата на чл. 81 ГПК обуславя разглеждането на този въпрос от нарочно искане, а правилото на чл. 78 ГПК предписва необходимост разноските да са направени и доказани. При тези съображения в тежест на Агенция по вписванията следва да бъде възложена заплатената по делото държавна такса.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ отказ № 20220515173345/17.05.2021 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенция по вписванията, търговски регистър.

УКАЗВА на основание чл. 25 ал. 5 ЗТРРЮЛНЦ на длъжностното лице по регистрацията да впише по партидата на „М.Д.“ ООД обстоятелствата по заявление А4 вх. № 20220515173345/17.05.2021 г. – заличаване на Х.Х. Х. като съдружник в дружеството.

ОСЪЖДА на основание чл. 25 ал. 5 ЗТРРЮЛНЦ вр. чл. 78 ал. 1 ГПК Агенция по вписванията с адрес: гр. София, ж.к. **** да заплати на Х.Х. Х. с адрес по делото: гр. Пловдив, ул. **** сумата 7,50 лв. – разноси в производството пред Софийски градски съд.

Решението не подлежи на обжалване.

Препис от решението да бъде изпратен на Агенция по вписванията, търговски регистър за изпълнение на дадените указания.

Съдия при Софийски градски съд: _____